

Rodiny v nouzi

Občané Otrokovic a okolních obcí mají možnost aktivně se zapojovat do rozvoje sítě sociálních služeb. Od roku 2005 funguje proces Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku (KPSS), do kterého je zapojeno několik desítek zástupců veřejnosti, obcí, poskytovatelů sociálních služeb, klientů sociálních služeb a jejich rodin. Cílem KPSS je také zvyšovat povědomí občanů našeho regionu o problematice sociálních služeb a jejich cílových skupin. Proto jsme pro občany připravili sérii článků, které přináší vhled alespoň do některých z nich. Tentokrát se věnujeme službám pro rodiny s dětmi. Rozhovor nám poskytl Mgr. Lada Rektoříková, vedoucí Terénní služby pro rodiny s dětmi Charity Otrokovice.

Charita Otrokovice provozuje Terénní službu rodinám s dětmi. Kdo jsou vaši klienti?

Klienty naší služby jsou rodiny, které se ocitly v nepříznivé životní situaci, a vlivem této situace by mohlo dojít k ohrožení zdravého vývoje dítěte. Pro upřesnění, jedná se o úplné rodiny, osamělé rodiče s dětmi do 18 let a těhotné ženy. Službu poskytujeme v rámci ORP Otrokovice. Aktuálně se jedná o 40 rodin.

Co rodiny nejčastěji řeší?

Praxe nám ukazuje, že nejčastěji rodiny řeší finanční situaci. Projevuje se finanční negramotnost a ta následně zasahuje do dalších oblastí života rodiny. Dostavuje se tzv. domino efekt, kde místo kostek domina stojí potřeby rodiny a pokud padá první kostka, finance, tak ovlivní další oblasti. Problémy se začínají objevovat např.: v dostupnosti a úrovni bydlení, vybavenosti domácnosti, nákupu (ne)zdravých potravin, úsporách při

nákupu běžných potřeb, včetně nákupu školního vybavení pro děti, školních výletů, kroužků pro děti... Rodiny velmi často sahají k rychlým půjčkám, které se mění v exekuce. Projevem vleklých problémů v rodině je stres, nepohoda ovlivňující vztahy, výchovu dětí, jsou zde rizika vzniku závislosti v marné snaze vytěsnit problém. Setkáváme se také s rodiči, kteří odrůstali v dětských domovech, případně v nefunkčních rodinách, nemají vzory chování, znalosti o chodu domácnosti, jak reagovat na potřeby dětí, včetně přípravy jídla, atd.

Jakým způsobem dokáže Terénní služba rodinám s dětmi rodině pomáhat? Čím začít, možností máme relativně hodně, základem ale je, aby sama rodina byla aktivní a chtěla situaci změnit. Od našich uživatelů se často dovídáme, že je pro ně důležité, že se mohou někomu svěřit, společně probrat problém, hledat možnosti. Ten někdo je sociální pracovník, který je

neodsoudí, který má čas, který naslouchá a snaží se podpořit rodinu vyhledáním a podáním informací, nácvikem dovedností, pomocí při sepsání žádosti např. o sociální dávky nebo návrhů splátkových kalendářů, doprovodem na úřady atd. Vždy je to rodina, která přichází s poptávkou, situací, kterou chce řešit, dochází k domluvě a vzniku tzv. individuálního plánu rodiny, na jehož základě pak spolupráce probíhá. Nutné je zmínit, že setkání probíhají vždy po domluvě s rodinou, že zachováváme mlčenlivost, také to, že je služba pro uživatele bezplatná.

Jakým dalším způsobem přispívá Charita Otrokovice rodinám s dětmi, aby se nepropadly na dno?

Charita Otrokovice je poskytovatelem více služeb. Konkrétně pro rodiny s dětmi je to ještě azylový dům a nezanedbatelnou pomocí napříč cílovými skupinami je i bezplatná Dluhová poradna Samari-

tán. Charita také organizuje Tříkrálovou sbírku. Výtěžek z této sbírky pomáhá lidem v nouzi, tedy i rodinám, část vybraných peněz vždy zůstává v regionu, kde je lidé darují.

V čem se služby pro rodiny s dětmi za posledních deset let změnily?

Z mého pohledu se jednoznačně jedná o zlepšenou kvalitu poskytovaných služeb. Přijetím zákona o sociálních službách v roce 1999 se definovaly typy a základní činnosti služeb. Služby se vyprofilovaly, získaly praktické zkušenosti, začala fungovat spolupráce zainteresovaných služeb, odborníků, vedoucí k jednotné podpoře rodiny. Nemalým dílem ke kvalitě přispívá angažovanost pracovníků, kteří se o sociální práci zajímají, vzdělávají se, vyměňují si zkušenosti, tím se kvalita práce posouvá stále dopředu. Musím být ale i trochu kritická, protože vnímáme také negativní stránky, které by zde měly zaznít. Jde o zvyšující se nároky

důležitou podmínkou pro efektivitu pomoci občanům tedy i rodinám.

Pokud by se někdo z veřejnosti zajímal o to, jak Charita Otrokovice pomocí, co pro to má udělat?

Nejjednodušší je kontaktovat vedení Charity Otrokovice, vážíme si všech, kteří chtějí pomáhat. Může se jednat o různé formy pomoci, věcný nebo finanční dar, dobrovolnictví, konkrétně naše služba je ráda za dobrovolníky, které organizuje Adra a Maltéžská pomoc a kteří doučují děti z rodin, se kterými TSR spolupracuje, ale velmi rádi využijeme i bezplatnou spolupráci s různými odborníky - právní, ekonomické případně jiný druh poradenství.

Jak vidíte budoucnost sociálních služeb pro rodiny s dětmi?

Ráda bych napsala, že ideální by bylo, pokud jich nebude potřeba. Každá rodina a děti v ní, by si zasloužily žít v klidu, lásce a pohodě. Doba, ve které žijeme je náročná, není jednoduché se v ní orientovat, sledovat změny, naopak je velmi lehké spadnout do problému. Myslím si tedy, že sociální služby pro rodiny s dětmi mají své opodstatnění a jejich budoucnost se bude odvíjet od společenského dění.

Děkuji za rozhovor

V rámci projektu KPSS na Otrokovicku, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006592.

Jak se vám daří spolupracovat s dalšími organizacemi v regionu?

Jak jsem již uvedla v předchozí odpovědi, spolupráce s jinými organizacemi a odborníky se zlepšuje. Myslím si, že sociální služby o sobě ví a jsou informovány o možnostech a limitech spolupráce. Napomáhá tomu i každoroční „Prostor pro setkání“, který organizuje město Otrokovice a kde se setkávají zástupci organizací, obcí a poskytovatelé služeb. Stále je ale samozřejmě prostor spolupráci a informovanost zlepšit. Všechno se točí kolem lidí, pokud chci a mám zájem, po informacích a možnostech se pídím a využívám je v praxi.

Spolupracujete také s obcemi?

Samozřejmě. Obec má povinnost pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Z toho plyne, že plánuje a podílí se i na financování sociálních služeb, které jsou zde pro občany. Sama obec má také sociální odbor kam spadá oddělení sociálně-právní ochrany dětí, oddělení sociální pomoci, zacílený i na rodiny s dětmi. Je nasnadě, že funkční spolupráce sociálních služeb a obcí je